

Baza wiedzy: Delegowanie w Europie

Turcja -
konwencja o zabezpieczeniu społecznym
między Polską a Turcją

Brighton&Wood - European Employment
Lawyers & Advisors |
www.BrightonWood.com

ELYSIUM – kadry i płace
dla firm delegujących |
www.Elysium-Europe.eu

Tekst konwencji

UMOWA
MIĘDZY
RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ
A
REPUBLIKĄ TURCJI
O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM

RZECZPOSPOLITA POLSKA I REPUBLIKA TURCJI, (zwane dalej „Umawiającymi się stronami”) kierując się wolą uregulowania wzajemnych stosunków w dziedzinie zabezpieczenia społecznego uzgodniły, co następuje:

CZĘŚĆ I

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

1. W niniejszej Umowie poniższe pojęcia oznaczają:

- a) „ustawodawstwo” - ustawy i inne przepisy prawne dotyczące zabezpieczenia społecznego, o których mowa w artykule 2 niniejszej Umowy;
- b) „władza właściwa”:
  - i) w Republice Turcji - ministerstwo pracy i zabezpieczenia społecznego,
  - ii) w Rzeczypospolitej Polskiej - ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego;
- c) „instytucja właściwa” - instytucję odpowiedzialną za stosowanie ustawodawstwa;
- d) „instytucja łącznikowa” - instytucję zapewniającą koordynację i wymianę informacji między instytucjami każdej z Umawiających się Stron, uczestniczącą w stosowaniu niniejszej Umowy, jak również w informowaniu zainteresowanych odnośnie praw i obowiązków z niej wynikających;
- e) „zamieszkanie” - miejsce stałego pobytu;
- f) „pobyt” - miejsce czasowego pobytu;
- g) „świadczenia” - emerytury, renty i inne świadczenia pieniężne przewidziane przez ustawodawstwo Umawiającej się Strony, w tym wszelkie dodatki i podwyżki dotyczące tych emerytur, rent i innych świadczeń pieniężnych;
- h) „okres ubezpieczenia” - okresy składkowe, okresy zatrudnienia lub pracy na własny rachunek oraz okresy z nimi zrównane, zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony;
- i) „ubezpieczony” - osobę, która jest lub była ubezpieczona zgodnie z ustawodawstwem;
- j) „członek rodziny” - osobę określaną jako członek rodziny przez ustawodawstwo stosowane przez instytucję właściwą.

2. Inne pojęcia nie zdefiniowane w niniejszej Umowie mają znaczenie, jakie im nadało ustawodawstwo każdej z Umawiających się Stron.

Artykuł 2

Zakres przedmiotowy

1. Niniejszą Umowę stosuje się do ustawodawstwa dotyczącego:

a) w odniesieniu do Republiki Turcji:

i) ubezpieczeń z tytułu inwalidztwa, starości, śmierci, wypadków przy pracy i chorób zawodowych, bezrobocia oraz, w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, ubezpieczeń z tytułu choroby i macierzyństwa dla osób zatrudnionych przez jednego lub więcej pracodawców na podstawie stosunku pracy,

ii) ubezpieczeń z tytułu inwalidztwa, starości, śmierci, wypadków przy pracy i chorób zawodowych oraz, w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, ubezpieczeń z tytułu choroby i macierzyństwa dla osób pracujących na własny rachunek, nie związanych umową o pracę,

iii) ubezpieczeń z tytułu inwalidztwa, starości, śmierci oraz, w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, ubezpieczeń z tytułu choroby i macierzyństwa dla urzędników państwowych,

iv) ubezpieczeń z tytułu inwalidztwa, starości, śmierci, wypadków przy pracy i chorób zawodowych, bezrobocia oraz, w ramach powszechnego ubezpieczenia zdrowotnego, ubezpieczeń z tytułu choroby i macierzyństwa dla osób pracujących w funduszach, określonych przepisami przejściowymi artykułu 20 ustawy o ubezpieczeniu społecznym nr 506;

b) w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej, obowiązkowego ubezpieczenia i następujących świadczeń z zabezpieczenia społecznego:

i) zasiłków dla bezrobotnych,

ii) świadczeń rodzinnych, oprócz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka;

oraz z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia społecznego rolników:

iii) świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa,

iv) emerytur, rent z tytułu niezdolności do pracy oraz rent rodzinnych,

v) świadczeń z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych,

vi) zasiłków pogrzebowych.

2. Niniejszą Umowę stosuje się również do ustawodawstwa, które zmienia, uzupełnia lub kodyfikuje ustawodawstwo wymienione w ustępie 1.

Artykuł 3

Zakres podmiotowy

Niniejszą Umowę stosuje się do:

a) osób, które podlegają lub podlegały ustawodawstwu jednej lub każdej z Umawiających się Stron;

b) członków rodziny lub innych osób, w takim zakresie, w jakim ich prawa pochodzą od praw osób, o których mowa w punkcie 1

Artykuł 4

Równe traktowanie

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, osoby, o których mowa w artykule 3, które zamieszkują na terytorium Umawiającej się Strony, podlegają ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony i są uprawnione do świadczeń przewidzianych przez to ustawodawstwo na równi z obywatelami tej Umawiającej się Strony.

Artykuł 5

Transfer świadczeń

1. Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej, świadczenia nabyte zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, nie mogą być zmniejszane, zmieniane, zawieszane ani wstrzymywane z tego powodu, że osoba uprawniona zamieszkuje na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Postanowień ustępu 1 nie stosuje się:

a) w Republice Turcji do zasiłków dla bezrobotnych;

b) w Rzeczypospolitej Polskiej do zasiłków dla bezrobotnych, świadczeń rodzinnych, oraz świadczeń przyznawanych w szczególnym trybie lub w drodze wyjątku.

CZĘŚĆ II

USTAWODAWSTWO WŁAŚCIWE

Artykuł 6

Zasady ogólne

Jeżeli niniejsza Umowa nie stanowi inaczej:

a) pracownik zatrudniony na terytorium Umawiającej się Strony podlega, w odniesieniu do tego zatrudnienia, wyłącznie ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony;

b) osoba pracująca na własny rachunek na terytorium Umawiającej się Strony podlega wyłącznie ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, nawet jeżeli zamieszkuje na terytorium drugiej Umawiającej się Strony;

c) urzędnicy państwowi i osoby z nimi zrównane każdej z Umawiającej się Stron podlegają ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, której administracja ich zatrudnia.

Artykuł 7

Zasady szczególne

1. W odniesieniu do zasad określonych w artykule 6 ustanawia się następujące zasady szczególne:

a) pracownik zatrudniony przez pracodawcę, którego siedziba znajduje się na terytorium jednej Umawiającej się Strony, delegowany przez tego pracodawcę na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w celu wykonywania pracy o charakterze przejściowym na rzecz tego pracodawcy, podlega ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony przez okres delegowania, nie dłużej jednak niż 24 miesiące. Okres ten może zostać przedłużony do 60 miesięcy, po uprzednim wyrażeniu zgody przez władzę właściwą drugiej Umawiającej się Strony lub instytucję upoważnioną przez tę władzę;

b) osoba pracująca na własny rachunek na terytorium jednej Umawiającej się Strony, która przenosi się na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w celu czasowego wykonywania swojej pracy, nadal podlega ustawodawstwu pierwszej Umawiającej się Strony przez okres wykonywania tej pracy, nie dłużej jednak niż 24 miesiące;

c) pracownik wchodzący w skład podróżującego personelu przedsiębiorstwa dokonującego na własny lub na cudzy rachunek międzynarodowych przewozów osób lub towarów koleją, drogą lądową, powietrzną lub rzeczną, podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, na której terytorium ma siedzibę przedsiębiorstwo;

d) pracownik wykonujący pracę na pokładzie statku podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, pod której banderą statek pływa; jeżeli jednak ten pracownik jest wynagradzany za tę pracę przez przedsiębiorstwo lub osobę mającą siedzibę na terytorium drugiej Umawiającej się Strony, podlega ustawodawstwu tej Umawiającej się Strony, jeżeli zamieszkuje na jej terytorium;

e) członkowie personelu misji dyplomatycznych oraz urzędów konsularnych podlegają postanowieniom Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach dyplomatycznych z dnia 18 kwietnia 1961 roku oraz Konwencji Wiedeńskiej o stosunkach konsularnych z dnia 24 kwietnia 1963 roku;

f) członkowie personelu administracyjnego, technicznego oraz pomocniczego misji dyplomatycznych i urzędów konsularnych każdej z Umawiających się Stron delegowani na terytorium drugiej Umawiającej się Strony podlegają ustawodawstwu Umawiającej się Strony.

2. Władze właściwe Umawiających się Stron lub instytucje przez nie wyznaczone mogą, za obopólną zgodą, ustanowić inne wyjątki lub zmienić te, które zostały przewidziane w ustępie 1.

CZĘŚĆ III

PRZEPISY SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE RÓŻNYCH KATEGORII ŚWIADCZEŃ

ROZDZIAŁ 1

Zasiłki dla bezrobotnych

Artykuł 8

Ustalanie prawa

1. Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem jednej z Umawiających się Stron, są uwzględniane, jeżeli jest to niezbędne, przy ustalaniu prawa do zasiłków dla bezrobotnych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli osoba zainteresowana posiada okresy ubezpieczenia przebyte bezpośrednio przed utratą pracy zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony.

2. Okres otrzymywania zasiłku podlega skróceniu o okres, w którym bezrobotny otrzymywał zasiłek dla bezrobotnych na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w okresie ostatnich 12 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o zasiłek.

3. Wysokość, okres i sposób wypłaty zasiłku ustala się zgodnie z ustawodawstwem stosowanym przez instytucję właściwą.

ROZDZIAŁ 2

Świadczenia rodzinne

Artykuł 9

Ustalanie prawa

1. Prawo do świadczeń rodzinnych zgodnie z niniejszą Umową, ustalają i wypłacają instytucje właściwe każdej z Umawiających się Stron zgodnie ze stosowanym przez nie ustawodawstwem.

2. Jeżeli prawo do świadczeń rodzinnych przysługuje zgodnie z ustawodawstwem obu Umawiających się Stron, są one wypłacane tylko przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, na której terytorium osoba uprawniona do tych świadczeń wraz z dziećmi zamieszkuje.

ROZDZIAŁ 3

Świadczenia z tytułu choroby i macierzyństwa

Artykuł 10

Sumowanie okresów ubezpieczenia

Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony uzależnia nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do świadczeń z tytułu choroby i macierzyństwa od przebycia okresów ubezpieczenia, to instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony uwzględnia, w niezbędnym zakresie, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, tak jakby były okresami ubezpieczenia przebytymi zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, jeżeli okresy te się nie pokrywają.

Artykuł 11

Świadczenia

1. Świadczenia z tytułu choroby i macierzyństwa są wypłacane bezpośrednio przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegał ubezpieczony w chwili nabycia prawa do tych świadczeń nawet, jeżeli ubezpieczony przebywa na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
2. Świadczenia z tytułu choroby i macierzyństwa są wypłacane bezpośrednio osobie uprawnionej przez instytucję właściwą, zgodnie z artykułem 25 niniejszej Umowy.

ROZDZIAŁ 4

Emerytury i renty

Artykuł 12

Sumowanie okresów ubezpieczenia

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron uzależnia nabycie, zachowanie lub przywrócenie prawa do emerytury lub renty od przebycia określonego okresu ubezpieczenia, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony uwzględnia, jeżeli to konieczne, okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony tak, jakby zostały przebyte zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem, pod warunkiem że okresy te się nie pokrywają.
2. Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron uzależnia nabycie prawa do emerytury lub renty od przebycia określonego okresu ubezpieczenia w zawodzie objętym ubezpieczeniem w systemie specjalnym lub od wykonywania określonego zatrudnienia, to okresy ubezpieczenia przebyte w tym zawodzie lub w tym zatrudnieniu zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony są uwzględniane przy ustalaniu prawa do tych świadczeń.
3. Jeżeli po uwzględnieniu okresów, o których mowa w ustępie 1, ubezpieczony nie nabywa prawa do emerytury lub renty, instytucja właściwa Umawiającej się Strony uwzględnia okres ubezpieczenia przebyty w państwie trzecim, z którym obie Umawiające się Strony są związane umową przewidującą sumowanie okresów ubezpieczenia.

Artykuł 13

Okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy

1. Jeżeli okres ubezpieczenia, przebyty zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony jest krótszy niż 12 miesięcy i na jego podstawie nie powstaje prawo do świadczenia, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony nie jest zobowiązana do przyznania świadczenia za ten okres.
2. Nie naruszając postanowień ustępu 1, okresy ubezpieczenia krótsze niż 12 miesięcy, przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, są uwzględniane przez instytucję właściwą tej Umawiającej się Strony, w której po zsumowaniu tych okresów powstanie prawo do świadczenia.

Artykuł 14

Prawo do emerytury lub renty

1. Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony prawo do emerytury lub renty powstaje bez uwzględnienia okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, to instytucja właściwa ustala prawo do emerytury lub renty i oblicza jej wysokość tylko na podstawie okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem pierwszej Umawiającej się Strony, chyba że wysokość emerytury lub renty obliczonej zgodnie z postanowieniami ustępu 2 będzie korzystniejsza dla osoby uprawnionej.
2. Jeżeli zgodnie z ustawodawstwem Umawiającej się Strony prawo do emerytury lub renty powstaje po zastosowaniu postanowień artykułu 12 niniejszej Umowy, to instytucja właściwa;
  - a) ustala teoretyczną kwotę emerytury lub renty, jaka przysługiwałaby w przypadku, gdyby wszystkie okresy ubezpieczenia zostały przebyte zgodnie z ustawodawstwem, które stosuje;
  - b) na podstawie teoretycznej kwoty emerytury lub renty, o której mowa w punkcie 1, ustala rzeczywistą kwotę emerytury lub renty w oparciu o proporcję okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem, które stosuje, do sumy wszystkich okresów ubezpieczenia przebytych zgodnie z ustawodawstwem obu Umawiających się Stron i, jeżeli było to konieczne, zgodnie z ustawodawstwem państwa trzeciego.
3. Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron uzależnia przyznanie emerytury lub renty od warunku podlegania pracownika lub osoby pracującej na własny rachunek temu ustawodawstwu w momencie, w którym miało miejsce zdarzenie powodujące nabycie prawa do emerytury lub renty, warunek ten uważa się za spełniony, jeżeli pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek podlegały w tym momencie ubezpieczeniu, zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.
4. Przy ustalaniu podstawy wymiaru emerytury lub renty instytucja właściwa każdej z Umawiających się Stron uwzględnia wyłącznie uzyskane wynagrodzenie oraz odprowadzone składki zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

ROZDZIAŁ 5

Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych

Artykuł 15

Prawo do świadczeń

1. Prawo do świadczeń z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej ustala się zgodnie z ustawodawstwem, które miało zastosowanie w chwili zaistnienia wypadku albo w czasie wykonywania pracy, w wyniku której powstała choroba zawodowa.
2. W przypadku świadczeń z tytułu czasowej niezdolności do pracy stosuje się odpowiednio artykuł 11 niniejszej Umowy.

Artykuł 16

Choroba zawodowa

1. Jeżeli przyznanie świadczeń z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony jest uzależnione od stwierdzenia choroby zawodowej po raz pierwszy na terytorium tej Umawiającej się Strony, warunek ten uważa się za spełniony, nawet jeżeli choroba ta została stwierdzona po raz pierwszy na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.
2. Jeżeli prawo do świadczeń z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony jest uzależnione od określonego czasu wykonywania pracy, która chorobę spowodowała, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony uwzględni także okres wykonywania tego samego rodzaju pracy zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

3. Jeżeli praca powodująca powstanie choroby zawodowej była wykonywana na terytoriach obu Umawiających się Stron świadczenia z tytułu tej choroby są przyznawane wyłącznie zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony, na której terytorium praca ta była wykonywana ostatnio, jeżeli ubezpieczony spełnia warunki przewidziane w tym ustawodawstwie. Jeżeli zgodnie z tym ustawodawstwem nie posiada on prawa do świadczeń, prawo do świadczeń ustala się zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 17

Pogłębienie się choroby zawodowej

1. Jeżeli prawo do świadczeń z tytułu choroby zawodowej powstało zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony ponosi odpowiedzialność za wypłatę świadczenia z tytułu pogłębienia się choroby zawodowej, nawet, jeżeli nastąpiło to w chwili, gdy osoba ta podlegała ustawodawstwu drugiej Umawiającej się Strony, jeżeli nie wykonywała tam pracy narażającej ją na chorobę zawodową.

2. W przypadku pogłębienia się choroby zawodowej u osoby otrzymującej świadczenia z tytułu choroby zawodowej zgodnie z ustawodawstwem pierwszej Umawiającej się Strony, podczas wykonywania pracy, która może spowodować chorobę zawodową na terytorium drugiej Umawiającej się Strony:

a) instytucja właściwa pierwszej Umawiającej się Strony nadal wypłaca przyznane świadczenie nie uwzględniając pogłębienia się choroby zawodowej;

b) instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony, której ustawodawstwu podlegała osoba w czasie wykonywania pracy mogącej spowodować pogłębienie się choroby zawodowej, przyznaje świadczenie w wysokości różnicy między wysokością świadczenia, do którego ta osoba ma prawo po pogłębieniu się choroby zawodowej, a wysokością świadczenia, które przysługiwałoby przed pogłębieniem się choroby zawodowej, zgodnie ze stosowanym przez nią ustawodawstwem.

ROZDZIAŁ 6

Zasiłki pogrzebowe

Artykuł 18

Prawo do zasiłku pogrzebowego

1. Prawo do zasiłku pogrzebowego ustala instytucja właściwa Umawiającej się Strony, której ustawodawstwo stosuje się do pracownika, osoby pracującej na własny rachunek, emeryta lub rencisty w chwili jego śmierci.

2. Jeżeli w wyniku śmierci emeryta lub rencisty, "otrzymującego świadczenia na podstawie ustawodawstwa obu Umawiających się Stron, prawo do zasiłku pogrzebowego przysługuje zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, prawo do zasiłku pogrzebowego ustala instytucja właściwa Umawiającej się Strony, na której terytorium emeryt lub rencista zamieszkiwał w chwili śmierci.

3. Jeżeli emeryt lub rencista, o którym mowa w ustępie 2, nie zamieszkiwał w chwili śmierci na terytorium żadnej z Umawiających się Stron, prawo do zasiłku pogrzebowego ustala instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony, na której terytorium zostały przebyte ostatnie okresy ubezpieczenia.

CZĘŚĆ IV

POSTANOWIENIA RÓŻNE, PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

ROZDZIAŁ 1

Postanowienia różne

Artykuł 19

Uprawnienia władz właściwych

1. Władze właściwe obu Umawiających się Stron określają środki administracyjne niezbędne dla stosowania niniejszej Umowy.
2. Władze właściwe:
  - a) uzgodnią w porozumieniu administracyjnym sposoby stosowania niniejszej Umowy;
  - b) wyznaczą instytucje łącznikowe i instytucje właściwe w celu ułatwienia bezpośredniej komunikacji między instytucjami Umawiających się Stron;
  - c) informują się wzajemnie o zmianach wprowadzanych do ustawodawstwa każdej z Umawiających się Stron, jeżeli zmiany te mają wpływ na stosowanie niniejszej Umowy.

Artykuł 20

Pomoc administracyjna i prawna

1. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron udzielają sobie wzajemnej pomocy przy wykonywaniu postanowień niniejszej Umowy w taki sposób jakby stosowały własne przepisy prawne. Pomoc ta jest bezpłatna.
2. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron mogą bezpośrednio kontaktować się ze sobą, jak również z każdą zainteresowaną osobą lub jej przedstawicielem prawnym.

Artykuł 21

Składanie dokumentów

1. Wnioski, skargi, odwołania od decyzji i oświadczenia składane władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej jednej Umawiającej się Strony są uważane za złożone w tym samym terminie władzy właściwej, instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony.
2. Wniosek o przyznanie świadczeń zgodnie z ustawodawstwem jednej Umawiającej się Strony jest uważany za wniosek o przyznanie odpowiednich świadczeń zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony, chyba że wnioskodawca wystąpi o odroczenie ustalenia prawa do emerytury zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 22

Zwolnienie z opłat i z uwierzytelniania dokumentów

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej Umawiającej się Strony przewiduje całkowite lub częściowe zwolnienie od opłat, zaświadczeń lub innych dokumentów, składanych zgodnie z ustawodawstwem tej Umawiającej się Strony, zwolnienie to ma zastosowanie do wszelkich zaświadczeń lub innych dokumentów składanych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony w celu stosowania niniejszej Umowy.
2. Umawiające się Strony wzajemnie uznają wszystkie dokumenty lub zaświadczenia dowolnego rodzaju, niezbędne w celu stosowania niniejszej Umowy, tak jakby zostały one wystawione przez stosowne władze. Dokumenty i zaświadczenia nie wymagają uwierzytelnienia przez władze dyplomatyczne i konsularne.
3. Kopie dokumentów poświadczane za zgodność z oryginałem przez instytucję właściwą jednej Umawiającej się Strony są akceptowane jako kopie zgodne z oryginałem przez instytucję właściwą drugiej Umawiającej się Strony, bez dalszego uwierzytelniania.

Artykuł 23

Badania lekarskie

1. Badania lekarskie osób zamieszkałych lub przebywających na terytorium drugiej Umawiającej się Strony przeprowadza instytucja miejsca zamieszkania lub pobytu na wniosek i na koszt instytucji właściwej.
2. Koszty badań lekarskich nie są zwracane, jeżeli są one wykonywane dla instytucji obu Umawiających się Stron.

Artykuł 24

Ochrona danych osobowych

1. Władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe każdej z Umawiających się Stron mogą przekazać sobie wszelkie dane osobowe niezbędne do stosowania niniejszej Umowy.
2. Dane osobowe przekazane władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej jednej z Umawiających się Stron, w ramach stosowania niniejszej Umowy, mogą być wykorzystywane tylko w celu stosowania niniejszej Umowy.
3. Dla celów stosowania niniejszego artykułu, wyrażenie „przepisy prawne” oznacza przepisy dotyczące ochrony danych osobowych w prawie wewnętrznym każdej z Umawiających się Stron.
4. Wszelkie informacje umożliwiające identyfikację osoby fizycznej stanowią dane osobowe. Dane osobowe podlegają ochronie przez przepisy prawne.
5. Dane osobowe przekazane, w związku ze stosowaniem niniejszej Umowy, władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej jednej z Umawiających się Stron mogą zostać przekazane innej instytucji tej Umawiającej się Strony tylko dla stosowania niniejszej Umowy.
6. Władze właściwe, instytucje łącznikowe, instytucje właściwe i inne instytucje każdej z Umawiających się Stron gwarantują w trakcie przekazywania danych, o których mowa w ustępie 1, stosowanie środków zapewniających ochronę tych danych.
7. Władza właściwa, instytucja łącznikowa, instytucja właściwa i inna instytucja Umawiającej się Strony, której przekazano dane, o których mowa w ustępie 1, chroni je przed nieuprawnionym dostępem, zmianami i przekazywaniem.
8. Władza właściwa, instytucja łącznikowa, instytucja właściwa i inna instytucja Umawiającej się Strony, której przekazano dane osobowe, o których mowa w ustępie 1, podejmuje niezbędne środki, aby dane te były aktualne, pełne i dokładne dla realizacji celów, dla których je zgromadzono. W miarę potrzeby, dane te są korygowane, a dane zgromadzone lub przechowywane w sposób nieuprawniony w świetle stosowanych przepisów prawnych są niszczone. Na wniosek niszczone są również dane, których przekazanie jest zabronione na mocy przepisów prawnych Umawiającej się Strony, która je przekazała.
9. Z zastrzeżeniem przepisów prawnych Umawiającej się Strony, dane uzyskane przez Umawiającą się Stronę w związku ze stosowaniem niniejszej Umowy, zostają zniszczone po osiągnięciu celów, dla których je zgromadzono lub wykorzystano. Władze właściwe, instytucje łącznikowe, instytucje właściwe i inne instytucje każdej z Umawiających się Stron stosują bezpieczne środki umożliwiające całkowite zniszczenie danych i zapewniają ochronę danych osobowych przeznaczonych do zniszczenia.
10. Na wniosek zgłoszony władzy właściwej, instytucji łącznikowej i instytucji właściwej Umawiającej się Strony, osoba zainteresowana ma prawo zostać poinformowana o przekazaniu danych osobowych, o których mowa w ustępie 1. Osoba zainteresowana może również uzyskać dostęp do danych osobowych jej dotyczących i dokonać ich korekty, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych przez przepisy prawne Umawiającej się Strony, na której terytorium znajdują się te dane.
11. Władze właściwe Umawiających się Stron lub instytucje przez nie upoważnione informują się wzajemnie o wszelkich zmianach w przepisach prawnych dotyczących ochrony danych osobowych, jeżeli zmiany te mają wpływ na stosowanie niniejszej Umowy.

Artykuł 25

Wypłata świadczeń

Instytucja właściwa każdej z Umawiających się Stron wypłaca świadczenia na mocy niniejszej Umowy bezpośrednio osobom uprawnionym, które mają miejsce zamieszkania na terytorium drugiej Umawiającej się Strony w walucie urzędowej swojego państwa, a w przypadku braku wymienialności tej waluty w innej walucie swobodnie wymienialnej.

Artykuł 26

Język komunikacji

1. Dla stosowania niniejszej Umowy władze właściwe, instytucje łącznikowe i instytucje właściwe Umawiających się Stron kontaktują się między sobą w języku urzędowym każdej z Umawiających się Stron.
2. Wniosek, skarga, odwołanie, oświadczenie lub inny dokument nie zostanie odrzucony na tej podstawie, że jest sporządzony w języku urzędowym drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 27

Rozwiązywanie sporów

Władze właściwe rozstrzygają w drodze negocjacji wszelkie spory powstałe w związku z interpretacją lub stosowaniem niniejszej Umowy.

Artykuł 28

Układ o Stowarzyszeniu między Europejską Wspólnotą Gospodarczą

a Republiką Turcji

Niniejsza Umowa, w zakresie jej stosowania, pozostaje bez uszczerbku dla praw i obowiązków osób ubezpieczonych, w tym tych, które są lub były legalnie zamieszkałe i zatrudnione na terytorium jednej z Umawiających się Stron, wynikających z Układu ustanawiającego Stowarzyszenie między Europejską Wspólnotą Gospodarczą a Turcją, podpisanego w Ankarze dnia 12 września 1963= roku, jego Protokołu dodatkowego, podpisanego w Brukseli dnia 23 listopada 1970 roku i Decyzji Rady Stowarzyszenia, w zakresie, w jakim są stosowane.

ROZDZIAŁ 2

Postanowienia przejściowe i końcowe

Artykuł 29

Postanowienia przejściowe

1. Niniejsza Umowa nie stanowi podstawy uznania roszczeń o wypłatę świadczeń za okres przed dniem jej wejścia w życie.
2. Okresy ubezpieczenia przebyte zgodnie z ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron przed dniem wejścia w życie niniejszej Umowy są uwzględniane przy ustalaniu prawa i wysokości świadczeń przyznawanych na mocy tej Umowy.
3. Z zastrzeżeniem postanowień ustępu 1, niniejsza Umowa odnosi się także do zdarzeń ubezpieczeniowych, które wystąpiły przed dniem jej wejścia w życie pod warunkiem, że zobowiązania z nich wynikające nie zostały uregulowane wcześniej w formie świadczeń skapitalizowanych.

Artykuł 30

Obowiązywanie i wypowiedzenie

1. Niniejsza Umowa zostaje zawarta na czas nieokreślony. Każda z Umawiających się Stron może, w drodze notyfikacji dyplomatycznej, wypowiedzieć niniejszą Umowę nie później jednak niż na sześć miesięcy przed upływem roku kalendarzowego.
2. Niniejsza Umowa traci moc z dniem 1 stycznia roku następującego bezpośrednio po roku, w którym została wypowiedziana.
3. W przypadku wypowiedzenia niniejszej Umowy wszystkie prawa nabyte na mocy jej postanowień zostają zachowane.
4. Władze właściwe uzgodnią sposób uregulowania wszelkich praw będących w trakcie nabywania na mocy tych postanowień.

Artykuł 31

Ratyfikacja i wejście w życie

1. Niniejsza Umowa podlega ratyfikacji zgodnie z krajowym ustawodawstwem każdej z Umawiających się Stron, co zostanie stwierdzone w drodze wymiany not dyplomatycznych.
2. Niniejsza Umowa wchodzi w życie pierwszego dnia trzeciego miesiąca następującego po miesiącu, w którym została otrzymana ostatnia notyfikacja dotycząca zakończenia procesu ratyfikacji Umowy.

Na dowód czego niżej podpisani, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą Umowę.

Sporządzono w Warszawie, dnia 17 października 2017r., w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach polskim, tureckim i angielskim, przy czym każdy z tych tekstów jest równie autentyczny. W przypadku różnic w interpretacji postanowień niniejszej Umowy, rozstrzygająca jest angielska wersja językowa.

Porozumienie

POROZUMIENIE ADMINISTRACYJNE

W SPRAWIE STOSOWANIA

UMOWY

MIĘDZY

RZECZĄPOSPOLITĄ POLSKĄ

A

REPUBLIKĄ TURCJI

O ZABEZPIECZENIU SPOŁECZNYM

Zgodnie z artykułem 19 ustęp 2 punkt 1 Umowy między Rzeczpospolitą Polską a Republiką Turcji o zabezpieczeniu społecznym, podpisanej w Warszawie, dnia 17.10.2017r., (zwanej dalej „Umową”), władze właściwe uzgodniły, co następuje:

ROZDZIAŁ 1

POSTANOWIENIA OGÓLNE

Artykuł 1

Definicje

Pojęcia użyte w niniejszym Porozumieniu Administracyjnym mają takie samo znaczenie jak w Umowie.

Artykuł 2

Instytucje łącznikowe

1. Instytucjami łącznikowymi, o których mowa w artykule 19 ustęp 2 punkt 2 Umowy są:

a) w Republice Turcji i:

i) Zakład Zabezpieczeń Społecznych (SGK) w Ankarze, w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczeń społecznych,

ii) Generalna Dyrekcja Tureckiej Agencji ds. Zatrudnienia (ISKUR) w Ankarze, w zakresie zasiłków dla bezrobotnych;

b) w Rzeczypospolitej Polskiej:

i) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Centrala w Warszawie, w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,

ii) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), Centrala w Warszawie, w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczenia społecznego rolników,

iii) Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w zakresie zasiłków dla bezrobotnych i świadczeń rodzinnych.

2. Instytucje łącznikowe wymienione w ustępie 1 uzgodnią wspólne procedury i formularze niezbędne do stosowania Umowy i niniejszego Porozumienia Administracyjnego.

3. Władza właściwa każdej z Umawiających się Stron może wyznaczyć inne, niż te, o których mowa w ustępie 1, instytucje łącznikowe. O takiej zmianie zobowiązana jest powiadomić niezwłocznie władzę właściwą drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 3

Instytucje właściwe

Instytucjami właściwymi, o których mowa w artykule 19 ustęp 2 punkt 2 Umowy, są:

a) w Republice Turcji:

- i) Zakład Zabezpieczeń Społecznych (SGK), w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczeń społecznych,
- ii) Generalna Dyrekcja Tureckiej Agencji ds. Zatrudnienia (ISKUR) w Ankarze, w zakresie zasiłków dla bezrobotnych;

b) w Rzeczypospolitej Polskiej:

- i) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- ii) Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczenia społecznego rolników,
- iii) Wojewódzkie Urzędy Pracy (WUP), w zakresie zasiłków dla bezrobotnych,
- iv) gminy, w zakresie świadczeń rodzinnych.

ROZDZIAŁ 2

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE STOSOWANEGO USTAWODAWSTWA

Artykuł 4

Poświadczenie ubezpieczenia

1. Jeżeli ustawodawstwo jednej z Umawiających się Stron, o którym mowa w artykule 2 Umowy, jest stosowane zgodnie z postanowieniami części II Umowy, instytucja właściwa tej Umawiającej się Strony, określona w ustępie 2, na wniosek pracodawcy lub osoby pracującej na własny rachunek, wydaje zaświadczenie potwierdzające, że pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek podlega temu ustawodawstwu, ze wskazaniem okresu ważności takiego zaświadczenia. Zaświadczenie to jest dowodem, że pracownik lub osoba pracująca na własny rachunek jest wyłączona spod ustawodawstwa drugiej Umawiającej się Strony dotyczącego obowiązkowego ubezpieczenia.

2. Zaświadczenie, o którym mowa w ustępie 1, jest wydawane:

- a) w Republice Turcji, przez Zakład Zabezpieczeń Społecznych (SGK), w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczeń społecznych;
- b) w Rzeczypospolitej Polskiej, przez:
- c) Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczeń społecznych, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników,
- d) Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS), w zakresie stosowania ustawodawstwa dotyczącego ubezpieczenia społecznego rolników.

3. Instytucja właściwa Umawiającej się Strony, która wydaje zaświadczenie, o którym mowa w ustępie 1, dostarcza kopię tego zaświadczenia pracownikowi lub osobie pracującej na własny rachunek, pracodawcy i instytucji łącznikowej lub instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony.

4. Wniosek o zgodę, o której mowa w artykule 7 ustęp 1 punkt 1 Umowy, powinien być złożony do instytucji łącznikowej przed końcem 24 -miesięcznego okresu delegowania. W przypadku otrzymania wniosku o przedłużenie okresu delegowania po dniu utraty ważności zaświadczenia instytucja łącznikowa Umawiającej się Strony, która otrzymała wniosek, sprawdza przyczyny opóźnienia i w razie stwierdzenia, że opóźnienie jest uzasadnione, przesyła wniosek instytucji łącznikowej drugiej Umawiającej się Strony w celu uzyskania zgody.

5. Do stosowania artykułu 7 ustęp 2 Umowy wyznacza się:

a) w Republice Turcji, Zakład Zabezpieczeń Społecznych (SGK) w Ankarze;

b) w Rzeczypospolitej Polskiej, Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS), Centrala w Warszawie.

ROZDZIAŁ 3

POSTANOWIENIA DOTYCZĄCE ŚWIADCZEŃ

Artykuł 5

Zasiłki dla bezrobotnych

1. W celu stosowania artykułu 8 Umowy, wnioskodawca przedkłada instytucji właściwej Umawiającej się Strony, gdzie ubiega się o zasiłek dla bezrobotnych, zaświadczenie, na uzgodnionym formularzu, potwierdzające okresy ubezpieczenia przebyte na terytorium drugiej Umawiającej się Strony.

2. Na formularzu, o którym mowa w ustępie 1, potwierdza się również okresy pobierania zasiłku dla bezrobotnych zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 6

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych i ubezpieczenia społeczne rolników

1. Instytucja właściwa Umawiającej się Strony, która otrzyma wniosek o świadczenia przysługujące zgodnie z ustawodawstwem drugiej Umawiającej się Strony przesyła, na odpowiednim formularzu, wniosek do instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony, zgodnie z artykułem 21 Umowy, wraz ze wszystkimi dostępnymi dokumentami i informacjami, których instytucja właściwa drugiej Umawiającej się Strony wymaga do ustalenia uprawnień wnioskodawcy.

2. Instytucje właściwe obu Umawiających się Stron, wymieniają się niezwłocznie, przy wykorzystaniu odpowiednich formularzy, dostępnymi dokumentami i informacjami, wymaganymi do podjęcia ostatecznej decyzji w sprawie wniosku o świadczenia, oraz informują się wzajemnie o okolicznościach mających wpływ na prawo, wysokość lub wypłatę świadczeń.

3. Instytucja właściwa Umawiającej się Strony, do której złożono wniosek o świadczenia weryfikuje informacje dotyczące wnioskodawcy i członków jego 1 rodziny. Rodzaj informacji, które są weryfikowane, uzgadniają instytucje łącznikowe obu Umawiających się Stron.

ROZDZIAŁ 4

POSTANOWIENIA RÓŻNE I KOŃCOWE

Artykuł 7

Pomoc administracyjna

1. Instytucja właściwa każdej z Umawiających się Stron przekazuje, na własny koszt, instytucji właściwej drugiej Umawiającej się Strony, na jej wniosek, wszelkie informacje, dokumenty i posiadaną dokumentację lekarską, odnoszącą się do niezdolności do pracy wnioskodawcy lub świadczeniobiorcy.

2. Jeżeli instytucja właściwa Umawiającej się Strony wymaga, aby wnioskodawca lub świadczeniobiorca, który zamieszkuje lub przebywa na terytorium drugiej Umawiającej się Strony został poddany badaniu lekarskiemu, instytucja właściwa tej drugiej Umawiającej się Strony, na wniosek instytucji właściwej pierwszej Umawiającej się Strony, podejmie działania w celu przeprowadzenia takiego badania na koszt instytucji właściwej, która wnosi o badanie lekarskie.

3. Instytucja właściwa Umawiającej się Strony niezwłocznie zwraca kwoty należne zgodnie z ustępem 2, po przedstawieniu zestawienia wydatków przez instytucję właściwą drugiej Umawiającej się Strony.

Artykuł 8

Wymiana danych statystycznych

instytucje łącznikowe Umawiających się Stron wymieniają co roku dane statystyczne, na dzień 31 grudnia, o liczbie zaświadczeń wydanych zgodnie z artykułem 4 oraz o płatnościach udzielonych świadczeniobiorcom zgodnie z Umową. Te dane statystyczne obejmują liczbę świadczeniobiorców i łączną kwotę świadczeń, z wyszczególnieniem rodzaju świadczenia wypłaconego zgodnie z Umową. Dane statystyczne są dostarczane na formularzach uzgodnionych przez instytucje łącznikowe.

Artykuł 9

Wejście w życie

Niniejsze Porozumienie Administracyjne wchodzi w życie w dniu wejścia w życie Umowy i pozostaje w mocy przez okres obowiązywania Umowy.

Sporządzono w Warszawie, dnia 17 października 2017r., w dwóch oryginalnych egzemplarzach, każdy w językach polskim, tureckim i angielskim, przy czym każdy tekst jest jednakowo autentyczny. W przypadku różnic w interpretacji postanowień mniejszego Porozumienia, rozstrzygająca jest angielska wersja językowa.

Kadry i płace dla firm delegujących ELYSIUM.

ELYSIUM zapewnia firmom delegującym pełne wsparcie w zakresie prawidłowego naliczania płac dla pracowników, zleceniobiorców i pracowników tymczasowych delegowanych za granicę.

- ✓ ELYSIUM – to jedyny system płacowy uwzględniający zmiany w przepisach o delegowaniu
- ✓ ELYSIUM umożliwia firmie samodzielne i elastyczne dopasowanie zasad wyliczeń oraz dokumentów generowanych przez system płacowy
- ✓ ELYSIUM liczy płace zgodnie z przepisami polskimi oraz zgodnie z przepisami wszystkich państw członkowskich UE
- ✓ ELYSIUM pozwala na elastyczność w konfigurowaniu zasad rozliczania płac na nowych rynkach z uwzględnieniem różnych składników wynagrodzeń
- ✓ ELYSIUM generuje dokumenty miesięczne we wszystkich językach UE i zgodnie z przepisami wszystkich państw członkowskich UE
- ✓ ELYSIUM zawiera różne moduły optymalizacyjne zgodne z regulacjami państw przyjmujących
- ✓ ELYSIUM dostosowany jest do nowych przepisów o delegowaniu, które weszły w życie w 2020 r.
- ✓ ELYSIUM nalicza płace uwzględniając wszystkie składniki wynagrodzeń i dodatki obowiązujące w państwach, do których delegowani są pracownicy
- ✓ ELYSIUM jako jedyny system płacowy w Europie korzysta z permanentnego wsparcia Kancelarii Brighton&Wood: www.BrightonWood.com
- ✓ Dokumentację oraz pełną obsługę użytkowników ELYSIUM w postępowaniach kontrolnych w Europie zapewnia Kancelaria Brighton&Wood: www.BrightonWood.com

ELYSIUM

www.elysium-europe.eu

KANCELARIA BRIGHTON&WOOD zapewnia firmom delegującym:

- ✓ legalne i zyskowe modele delegowania za granicę,
- ✓ optymalizację kosztów związanych z delegowaniem,
- ✓ sprawdzoną w wielu postępowaniach kontrolnych i sądowych dokumentację dla pracowników, zleceniobiorców i pracowników tymczasowych delegowanych za granicę,
- ✓ dokumentację kontraktową,
- ✓ konsultacje na temat prawidłowego i zyskowego delegowania pracowników za granicę,
- ✓ dostęp do wiedzy na temat regulacji w państwach, do których delegowani są pracownicy,
- ✓ dostęp do regulacji państw przyjmujących w zakresie stawek minimalnych, czasu pracy, dodatków i innych przepisów, do których stosowania zobligowani są polscy przedsiębiorcy,
- ✓ audyty dla firm delegujących w zakresie prawidłowości i opłacalności delegowania,
- ✓ audyty dla kontrahentów n/t poprawności delegowania przez polską firmę,
- ✓ certyfikację w zakresie zgodności z normą [CBE-2020 [Cross-Border Employment] Construction, Infrastructure & Energy]

Brighton & Wood

European Employment Lawyers & Advisors

www.BrightonWood.com

Brighton & Wood